

četvrtak, 7. listopada 2021.

P9_TA(2021)0413

Arktik: prilike, bojazni i sigurnosni izazovi**Rezolucija Europskog parlamenta od 7. listopada 2021. o Arktiku: prilike, bojazni i sigurnosni izazovi (2020/2112(INI))**

(2022/C 132/10)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji, a posebno članke 21., 22., 34. i 36., kao i dio peti Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 9. listopada 2008. o upravljanju Arktikom ⁽¹⁾, od 20. siječnja 2011. o održivoj politici EU-a za krajnji sjever ⁽²⁾, od 12. ožujka 2014. o strategiji EU-a za Arktik ⁽³⁾, od 16. ožujka 2017. o integriranoj politici Europske unije za Arktik ⁽⁴⁾, od 3. srpnja 2018. o klimatskoj diplomaciji ⁽⁵⁾ i od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda koju je Opća skupština UN-a usvojila 13. prosinca 2007.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. srpnja 2018. o kršenju prava autohtonih naroda u svijetu, uključujući jagmu za zemljištem ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. studenoga 2008. naslovljenu „Europska unija i arktička regija” (COM(2008)0763), zajedničku komunikaciju od 26. lipnja 2012. naslovljenu „Razvijanje politike Europske unije prema arktičkoj regiji: napredak nakon 2008. i sljedeći koraci” (JOIN(2012)0019) i zajedničku komunikaciju od 27. travnja 2016. naslovljenu „Integrirana politika Europske unije za Arktik” (JOIN(2016)0021),
- uzimajući u obzir relevantne preporuke Izaslanstva za sjevernu suradnju i odnose sa Švicarskom i Norveškom te u Zajedničkom parlamentarnom odboru EU-a i Islanda i Zajedničkom parlamentarnom odboru Europskog gospodarskog prostora (EGP),
- uzimajući u obzir sažetak rezultata javnog savjetovanja o politici EU-a za Arktik iz siječnja 2021.,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. siječnja 2020. ⁽⁸⁾ i komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. (COM(2019)0640) o europskom zelenom planu,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC),
- uzimajući u obzir sporazum donesen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. sjednici Konferencije stranaka UNFCCC-a (Pariški sporazum),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 8. prosinca 2009. koji se odnose na pitanja Arktika, od 12. svibnja 2014. o razvijanju politike Europske unije prema arktičkoj regiji, od 20. lipnja 2016. o Arktiku, od 21. studenoga 2019. o svemirskim rješenjima za održivi Arktik i od 9. prosinca 2019. o politici EU-a za Arktik,

⁽¹⁾ SL C 9 E, 15.1.2010., str. 41.⁽²⁾ SL C 136 E, 11.5.2012., str. 71.⁽³⁾ SL C 378, 9.11.2017., str. 174.⁽⁴⁾ SL C 263, 25.7.2018., str. 136.⁽⁵⁾ SL C 118, 8.4.2020., str. 32.⁽⁶⁾ SL C 232, 16.6.2021., str. 28.⁽⁷⁾ SL C 118, 8.4.2020., str. 15.⁽⁸⁾ SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

četvrtak, 7. listopada 2021.

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 15. svibnja 2017. o autohtonim narodima i zajednički radni dokument službi od 17. listopada 2016. naslovljen „Provedba vanjske politike EU-a o autohtonim narodima” (SWD(2016)0340),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. studenoga 2008. naslovljenu „Europska unija i arktička regija” (COM(2008)0763),
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Ilulissata koju je 28. svibnja 2008. objavilo pet arktičkih obalnih država (Sjedinjene Američke Države, Rusija, Kanada, Norveška i Danska) i koja je potvrđena u svibnju 2018.,
- uzimajući u obzir osnivanje Vijeća država Baltičkoga mora (CBSS) i Euroarktičkog vijeća za regiju Barentsovog mora (BEAC),
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2014/137/EU od 14. ožujka 2014. o odnosima između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane,
- uzimajući u obzir Globalnu strategiju Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku iz lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir nacionalne strategije za Arktik, posebno one arktičkih država, odnosno Kraljevine Danske, Švedske i Finske te strategije ostalih država članica EU-a i EGP-a,
- uzimajući u obzir Strategiju pomorske sigurnosti Europske unije,
- uzimajući u obzir Svemirsku strategiju za Europu (COM(2016)0705) koju je Komisija objavila 26. listopada 2016.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) koja je donesena 10. prosinca 1982. i na snazi je od 16. studenoga 1994.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 16. studenoga 1972.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim narodima i plemenima,
- uzimajući u obzir Sporazum za sprečavanje nereguliranog ribolova na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu od 3. listopada 2018.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika,
- uzimajući u obzir Međunarodni kodeks za brodove koji plove u polarnim vodama (Polarni kodeks) koji je donijela Međunarodna pomorska organizacija,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti ljudskog života na moru (SOLAS) iz 1974., Međunarodnu konvenciju o sprečavanju onečišćenja s brodova (MARPOL) iz 1973., kako je izmijenjena Protokolom iz 1978. i Protokolom iz 1997., Međunarodnu konvenciju o standardima izobrazbe, izdavanju svjedodžbi i držanju straže pomoraca iz 1978., kako je izmijenjena 1995. i 2010., Konvenciju o međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru iz 1972., Konvenciju o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu iz 1965. i Međunarodnu konvenciju o traganju i spašavanju na moru iz 1979.,
- uzimajući u obzir Svalbardski ugovor (ranije Ugovor o arhipelagu Spitsbergen) od 9. veljače 1920.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Ottawe od 19. rujna 1996. o osnivanju Arktičkog vijeća,
- uzimajući u obzir izjave donesene na Parlamentarnom forumu Sjeverne dimenzije u Bodøu (Norveška) u studenome 2019., u Bruxellesu u studenome 2017., u Reykjaviku (Island) u svibnju 2015., u Arhangelsku (Rusija) u studenome 2013., u Tromsøu (Norveška) u veljači 2011. i u Bruxellesu u rujnu 2009.,
- uzimajući u obzir tri pravno obvezujuća sporazuma dogovorena pod pokroviteljstvom Arktičkog vijeća, tj. Sporazum o suradnji u zračnom i pomorskom traganju i spašavanju na Arktiku iz 2011., Sporazum o suradnji u području pripravnosti i odgovora na onečišćenje mora naftom na Arktiku iz 2013. te Sporazum o poboljšavanju međunarodne znanstvene suradnje na Arktiku iz 2017.,

četvrtak, 7. listopada 2021.

- uzimajući u obzir izjavu s 14. konferencije Stalnog odbora parlamentarnih zastupnika iz arktičke regije održane 13. i 14. travnja 2021.,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. rujna 2020. naslovljenu „Pouzdanost opskrbe kritičnim sirovinama: put prema većoj sigurnosti i održivosti” (COM(2020)0474),
 - uzimajući u obzir Forum EU-a za Arktik koji je održan 2019. u Umeåu (Švedska),
 - uzimajući u obzir izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC), osobito njegovo posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena te posebno izvješće o globalnom zagrijavanju od 1,5 °C,
 - uzimajući u obzir sažeto izvješće o savjetovanju s Forumom arktičkih dionika od 21. prosinca 2017. o utvrđivanju ključnih investicijskih prioriteta na Arktiku i o načinima za veće pojednostavnjenje budućih programa financiranja EU-a za tu regiju,
 - uzimajući u obzir stratešku napomenu Europskog centra za političku strategiju iz 2019. naslovljenu „Hod po tankome ledu: Uravnotežena arktička strategija za EU”,
 - uzimajući u obzir Sjevernoatlantski ugovor, priopćenje sa sastanka na vrhu u Varšavi koje su izdali čelnici država i vlada koji su sudjelovali na sastanku Sjevernoatlantskog vijeća u Varšavi 8. i 9. srpnja 2016. te analizu i preporuke Skupine za razmatranje koju je imenovao glavni tajnik NATO-a pod nazivom „NATO 2030.: ujedinjeni za novo doba”,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0239/2021),
- A. budući da je Arktik posljednjih desetljeća regija koju karakteriziraju mir, izostanak napetosti i konstruktivna međunarodna suradnja osam arktičkih država – Danske, Švedske, Finske, Islanda, Norveške, Rusije, Kanade i Sjedinjenih Američkih Država; budući da bi arktičke države i međunarodna zajednica stoga trebale održavati takvo stanje i nastaviti pokazivati političku volju za suradnju i rješavanje spornih pitanja u skladu s međunarodnim pravom;
- B. budući da je geopolitička važnost te regije sve veća i da je stoga za budućnost Arktika i za globalne izazove s kojima se arktička regija suočava, a koji nadilaze izazove obalnih arktičkih država, potrebno višerazinsko upravljanje, kao i međunarodna suradnja te pronalazak međunarodnih rješenja; budući da su geopolitika i sigurnost Arktika izravno povezane s njegovom ekološkom situacijom, na koju pak snažno utječe ljudsko djelovanje na drugim dijelovima planeta;
- C. budući da se sveobuhvatni model upravljanja Arktikom, u čijem je središtu međunarodno pravo, pokazao djelotvornim i stabilnim; budući da se suradnja pokazala najkorisnijim načinom uspostavljanja odnosa između arktičkih država;
- D. budući da trenutačni okvir upravljanja Arktikom, usredotočen na Arktičko vijeće, posljednjih 25 godina znatno doprinosi stabilnosti regije; budući da je Arktičko vijeće glavni forum za arktičku suradnju i da su njegove radne skupine prostor pozitivne i konstruktivne međunarodne suradnje;
- E. budući da je rad Arktičkog vijeća ključan za osiguranje mirne i konstruktivne suradnje arktičkih država te je doveo do sklapanja nekoliko obvezujućih sporazuma između arktičkih država; budući da u prošlosti svjetski geopolitički sukobi gotovo da i nisu utjecali na arktičku regiju, iako njezina vojna važnost i geopolitička strateška uloga rastu; budući da su sigurnost i politika Arktika postale sve povezanije s globalnim pitanjima, pri čemu je vjerojatno da će zbivanja izvan Arktika imati posljedice za arktičke države i obrnuto, zbog čega je još važnije izbjeći bilo kakav učinak prelijevanja na Arktik kad je riječ o geopolitičkim napetostima i sukobima u drugim regijama;
- F. budući da EU u potpunosti podržava predanost Arktičkog vijeća dobrobiti stanovnika Arktika, održivom razvoju regije i zaštiti arktičkog okoliša, uključujući zdravlje ekosustava, održavanje i obnovu biološke raznolikosti te očuvanje prirodnih resursa i održivo upravljanje njima;

četvrtak, 7. listopada 2021.

- G. budući da EU već dugo zagovara blisku suradnju u arktičkoj regiji i desetljećima djeluje na Arktiku putem svojeg sudjelovanja u politici Sjeverne dimenzije s Rusijom, Norveškom i Islandom, sudjelovanja u osnivanju Vijeća baltičkih država, suradnje u euroarktičkoj regiji Barentsovog mora, a posebno u Euroarktičkom vijeću za regiju Barentsovog mora i u Regionalnom vijeću za regiju Barentsovog mora, putem strateških partnerstava s Kanadom i SAD-om, kao i svojom ulogom aktivnog *de facto* promatrača u Arktičkom vijeću; budući da doprinos EU-a regionalnom razvoju i prekograničnoj suradnji na europskom Arktiku iznosi više od milijardu eura;
- H. budući da je međunarodno pravo temelj međunarodnog angažmana i suradnje na Arktiku; budući da bi trebalo ponovno potvrditi i ojačati posebice konvenciju UNCLOS i konvencije Međunarodne pomorske organizacije, koje pružaju okvir za međunarodnu suradnju i djelovanje u pitanjima povezanim s Arktičkim oceanom; budući da se konvencijom UNCLOS utvrđuje pravni okvir unutar kojeg se moraju provoditi sve aktivnosti na oceanima i morima, obalnim se državama dodjeljuju gospodarska prava nad njihovim isključivim gospodarskim pojasevima, kao i nad njihovim epikontinentalnim pojasevima, te se ističe da otvoreno more ne podliježe suverenitetu nijedne države; budući da su arktičke obalne države u Deklaraciji iz Ilulissata potvrdile da će pri upravljanju Arktičkim oceanom poštovati međunarodno pravo, ponajprije konvenciju UNCLOS; budući da Međunarodna pomorska organizacija utvrđuje globalne regulatorne standarde sigurnosti i okolišne učinkovitosti međunarodnoga pomorskog prometa;
- I. budući da je Arktik posebno i sve više pogođen dramatičnim učinkom klimatskih promjena i degradacije biološke raznolikosti, uključujući rastuće temperature, promjene u stanju leda, šumske požare, podizanje razine mora, promjenjive vremenske obrasce, invazivne strane vrste, velike gubitke biološke raznolikosti i odmrzavanje permafrosta, što utječe na cijeli planet, ali također predstavlja opasnost za lokalnu infrastrukturu; budući da se lokalnim strategijama prilagodbe i zaštiti arktičkog ekosustava može pristupiti samo unutar globalnog okvira klimatskog djelovanja, a provedba Pariškog sporazuma u središtu je takve suradnje;
- J. budući da neki dijelovi Arktika imaju najvišu koncentraciju plastičnog otpada na svijetu, što već utječe na arktičke životinjske vrste i predstavlja rizik od kontaminacije prehrambenog lanca te će s vremenom utjecati na ljude;
- K. budući da je zabrinjavajuće brzo otapanje ledenih kapa na Arktiku posljedica klimatskih promjena te čimbenika koji uglavnom nastaju izvan Arktika; budući da klimatske promjene stoga treba smatrati multiplikatorom prijetnji koji pogoršava postojeće trendove, napetosti i nestabilnost;
- L. budući da bi otapanje arktičke ledene kape i posljedično podizanje razine mora imali ozbiljne globalne posljedice za okoliš, gospodarstvo i sigurnost ljudi; budući da bi otapanje grenlandske ledene kape moglo prouzročiti podizanje razine mora diljem svijeta za do 7,2 metra, zbog čega bi mnoga područja na planetu bila potopljena; budući da dio arktičkih stanovnika već osjeća posljedice otapanja ledenih kapa, što je pokrenulo migracijske tokove; budući da otapanje leda na Grenlandu uzrokuje i promjene u biološkoj raznolikosti;
- M. budući da se među raznim prijetnjama kojima je Arktik izložen zbog ljudskog djelovanja posebno ističe odmrzavanje permafrosta; budući da permafrost prekriva oko 24 % tla sjeverne polutke, osobito velika područja sjeverne Rusije; budući da permafrost sadržava velike količine opasnog metana i CO₂ te da se prilikom odmrzavanja staklenički plinovi ispuštaju u atmosferu, čime se doprinosi globalnom zatopljenju; budući da odmrzavanje permafrosta može promijeniti ekosustave i utjecati na sigurnost na neočekivane načine;
- N. budući da su, iako su izazovi s kojima se Arktik susreće uglavnom prouzročeni globalnim klimatskim promjenama i djelovanjem izvan arktičke regije, učinci klimatskih promjena posebno vidljivi na Arktiku jer se Arktik zagrijava tri puta brže od svjetskog prosjeka, a led u arktičkom moru otapa se dosad neviđenom brzinom, pri čemu podizanje razine mora stvara teške socijalne, ekološke i gospodarske posljedice ne samo za tu regiju već i za cijeli svijet; budući da te posljedice mijenjaju regionalni ekosustav, geografiju i gospodarstvo mogućim otvaranjem novih prometnih putova, povećanjem trgovine, omogućavanjem pristupa rijetkim prirodnim resursima te intenziviranjem istraživačkih aktivnosti, ribarstva i turizma; budući da neke od tih promjena imaju golem potencijal za tehnološki napredan, ekološki prihvatljiv i održiv gospodarski razvoj; budući da su izazovi s kojima se Arktik suočava odgovornost cijelog svijeta, što se posebno odnosi na klimatske promjene; budući da bi EU trebao djelovati u pogledu tih izazova, kako preuzimanjem vlastitih obveza, tako i pružanjem pomoći drugima;

četvrtak, 7. listopada 2021.

- O. budući da je ekološke katastrofe na Arktiku koje prouzroči čovjek, posebno pri vađenju nafte i drugih arktičkih resursa, teško obuzdati i njima upravljati te ispravljanje nastale štete može biti vrlo skupo; budući da se najveće izlivanje nafte na Arktiku dogodilo u svibnju 2020. u Sibiru, kada je više od 20 tisuća tona dizelskog goriva završilo u tlu i plovnim putovima u blizini ruskoga grada Noriljska te da su radovi na čišćenju još u tijeku;
- P. budući da većinom vanjski učinci klimatskih promjena na Arktiku i ponovna pojava geopolitičkog natjecanja u regiji predstavljaju čimbenike koji dovode u pitanje održivi razvoj i očuvanje tradicionalnog načina života u osjetljivom arktičkom okružju te bi mogli utjecati na sigurnost i održivi gospodarski razvoj regije;
- Q. budući da geoe ekonomska važnost te regije brzo raste zbog sve većeg interesa za njezine bogate i obilne prirodne resurse, uključujući kritične sirovine, te za nove pomorske rute i potencijal za pomorski prijevoz; budući da arktičke zemlje imaju pravo koristiti resurse na vlastitom državnom području, ali su isto tako dužne činiti to na odgovoran način; budući da istraživanje i iskorištavanje arktičkih resursa podrazumijevaju znatan rizik za osjetljive ekosustave i lokalno stanovništvo u toj regiji; budući da su Europska unija i Ujedinjena Kraljevina 2019. uvezle veliki dio izvoza energije, metala, minerala i ribe arktičkih država;
- R. budući da se zbog otapanja leda otvaraju sjeverozapadni prolaz, sjevernomorska ruta i buduća transpolarna morska ruta; budući da su prirodni resursi arktičke regije uglavnom pod nacionalnim jurisdikcijama arktičkih država te da vlasništvo nad tim resursima nije sporno; budući da je zbog potrebe za razvojem i pronalaskom održivih rješenja za proizvodnju i prijevoz energije došlo do porasta globalne potražnje za elementima rijetkih zemalja, zbog čega se fokus usmjerio na većinom neiskorištene arktičke prirodne resurse; budući da arktička regija ima goleme rezerve minerala rijetkih zemalja; budući da se 90 % globalne proizvodnje minerala rijetkih zemalja trenutačno odvija u Kini;
- S. budući da glavnu odgovornost za održivi razvoj Arktika imaju arktičke države, no nije moguće zanemariti znatan utjecaj vanjskih faktora, zbog čega je međunarodna zajednica obvezna učiniti sve što je u njezinoj moći da zaštiti arktičku regiju te zajamči njezinu stabilnost i sigurnost;
- T. budući da na području arktičkog kruga živi više od četiri milijuna ljudi, uključujući više od 40 različitih autohtonih naroda i lokalnih zajednica te pola milijuna građana EU-a; budući da jedini priznati autohtoni narod u EU-u, narod Sami, živi u arktičkim regijama Finske i Švedske te u Norveškoj i Rusiji; budući da autohtoni narodi i lokalne zajednice imaju ključnu ulogu u održivom upravljanju prirodnim resursima i očuvanju biološke raznolikosti; budući da je demografija važna za regionalni razvoj;
- U. budući da je suradnja u području znanstvenih istraživanja važnija nego ikad za prevladavanje izazova koje uzrokuju ozbiljna degradacija okoliša i klimatske promjene;
- V. budući da doprinos EU-a istraživanju Arktika u okviru programa Obzor 2020. iznosi više od 200 milijuna EUR;
- W. budući da je EU predan radu na stvaranju otvorenog i sigurnog globalnog pomorskog područja, u skladu s Globalnom strategijom EU-a i Strategijom pomorske sigurnosti EU-a;
- X. budući da se angažman EU-a na Arktiku temelji na povijesti, geografskom položaju, gospodarstvu i istraživanju; budući da bi trebalo naglasiti važnost održivog razvoja, kohezijske politike i prekogranične suradnje za ublažavanje geopolitičkih napetosti; budući da EU, kao globalni akter, dosljedno pokazuje predanost mirnom, ekološki čistom, kooperativnom, održivom i prosperitetnom Arktiku te nastoji osigurati održivu budućnost za stanovnike te regije; budući da je EU jasno izrazio spremnost za preuzimanje još istaknutije uloge;
- Y. budući da EU može na razne načine doprinijeti rješavanju potencijalnih novih izazova i sprečavanju sukoba na Arktiku;

četvrtak, 7. listopada 2021.

- Z. budući da je zahtjev EU-a za stjecanje statusa punopravnog promatrača u Arktičkom vijeću, čiji su primitak članovi Arktičkog vijeća potvrdili 2013. godine, i dalje u obradi; budući da je konačna odluka odgođena zbog protivljenja nekih članica Arktičkog vijeća; budući da je Parlament prethodno podržao taj zahtjev; budući da EU aktivno sudjeluje u radu relevantnih skupina, radnih skupina i stručnih skupina Arktičkog vijeća; budući da širok spektar regionalnih nadležnosti, stručnog znanja i postojećih inicijativa EU-a može poslužiti kao okvir za zajedničke projekte;
- AA. budući da Francuska, Njemačka, Nizozemska, Poljska, Španjolska i Italija – promatrači u Arktičkom vijeću – pokazuju značajnu uključenost na Arktiku i snažan interes za budući dijalog i suradnju s Arktičkim vijećem; budući da su Estonija i Irska podnijele zahtjev za stjecanje statusa promatrača u Arktičkom vijeću;
- AB. budući da su Island i Norveška, kao aktivni i pouzdani partneri, povezani s EU-om preko EGP-a i schengenskih sporazuma;
- AC. budući da je stabilnost Arktika već dugo relativno dobro očuvana, no da na nju sve više utječu rastući međunarodni interes za tu regiju te promjene u sigurnosnom okružju, što uključuje i postupnu ponovnu militarizaciju Ruske Federacije u regiji; budući da su gospodarska i vojna ulaganja Ruske Federacije na Arktiku daleko veća od ulaganja ostalih arktičkih država; budući da je Ruska Federacija uspostavila nove i modernizirala stare vojne baze u sjevernim regijama te je osnažila kapacitete za onemogućivanje i uskraćivanje pristupa području (A2/AD) na strateškoj sjevernomorskoj ruti, za koju ta zemlja lažno tvrdi da je unutarnji plovni put; budući da je Rusija unaprijedila status svoje Sjeverne flote na vojni okrug i povećala kapacitete različitih grana svojih oružanih snaga opremljenih, među ostalim, novim podmornicama, nuklearnim ledolomcima i ledolomcima na klasični pogon te borbenim radarima i raketnim sustavima; budući da je Rusija oživjela koncept bastionske obrane usmjeren na zaštitu njezinih strateških kapaciteta od Barentsovog mora do Beringova tjesnaca; budući da je Rusija također pojačala svoje pomorske i zračne ophodnje, aktivnost podmornica i taktike elektroničkog ratovanja, što je vrlo zabrinjavajući razvoj događaja; budući da su takve geopolitičke promjene dovele do povećanja učestalosti vježbi, raspoređivanja snaga, ophodnji i ulaganja u kapacitete na Arktiku; budući da je militarizacija tog područja protivna duhu suradnje u kojemu su se dosad odvijali odnosi među arktičkim državama;
- AD. budući da je regija Barentsovog mora glavno područje za testiranje balističkih sustava i sustava krstarećih raketa, dok je područje istočno od otočja Nove zemlje glavno područje nuklearnih pokusa;
- AE. budući da je Rusija narušila suverenost i teritorijalnu cjelovitost svojih mirnih susjeda blokirajući slobodnu plovidbu u Azovskom, Crnom i Baltičkom moru, što se ne može zanemariti pri procjeni budućih scenarija za održavanje trenutnog mirnog suživota na Arktiku;
- AF. budući da dalekosežni projekti i inicijative Kine izazivaju veliku zabrinutost; budući da je Kina u siječnju 2018. objavila svoju prvu bijelu knjigu o politici povezanoj s Arktikom i da dugoročno nastoji ojačati svoj položaj na Arktiku te se proglasila „zemljom u blizini Arktika” u želji da postane „polarna sila”, dok istodobno jača suradnju s Rusijom na Arktiku; budući da je Kina stvorila „polarni put svile” za trgovinu kroz arktičku regiju, kao produžetak kineske inicijative „Jedan pojas, jedan put”, te je organizirala regionalne znanstvene istraživačke misije, osnovala istraživačke centre na Arktiku i postavila 24 satelita za promatranje polarnog područja; budući da Kina aktivno sudjeluje u Arktičkom vijeću i da bilateralno surađuje s pojedinim arktičkim državama i drugim dionicima kako bi dobila potporu za svoje inicijative;
- AG. budući da je većina arktičkih aktera izmijenila svoje strategije u svjetlu situacije na Arktiku koja se brzo mijenja te sve veće gospodarske i geostrateške važnosti te regije;

Međunarodna suradnja kao temelj sigurnog, stabilnog, prosperitetnog, pristupačnog i mirnog Arktika

1. potvrđuje da je Arktik strateški i politički važan za EU u svojstvu zainteresirane strane i globalnog aktera te ističe predanost EU-a tome da bude odgovoran akter koji se zalaže za dugoročno održiv i miran razvoj regije uz potpunu suradnju s međunarodnim partnerima; smatra ključnim da svi dionici, uključujući EU i njegove države članice, rade na održavanju mirne i intenzivne međunarodne i regionalne suradnje, znanstvenog istraživanja, blagostanja i izostanak

četvrtak, 7. listopada 2021.

napetosti na Arktiku, kao i na pružanju odgovora na vrlo zabrinjavajuće učinke i posljedice klimatskih promjena u toj regiji; smatra da Arktičko vijeće ima ključnu ulogu u očuvanju ekološke ravnoteže planeta, zadovoljan je zbog činjenice da je ta regija već dugo regija mira i plodnosne međunarodne suradnje te čestita Arktičkom vijeću prilikom njegove 25. obljetnice kao primarnom forumu za arktičku suradnju koji je dokazao svoju sposobnost održavanja konstruktivnog i pozitivnog duha suradnje;

2. podržava valjanost triju temeljnih stupova integrirane politike EU-a za Arktik, odnosno ambicioznog odgovora na klimatske promjene i očuvanja arktičkog okoliša, promicanja održivog razvoja i jačanja međunarodne suradnje; ističe važnost uravnotežene politike EU-a za Arktik i mišljenja je da je EU u jedinstveno dobroj poziciji da pomogne u koordinaciji i dopunjivanju arktičkih politika država članica te stoga naglašava da je potrebno bolje uskladiti unutarnje i vanjske politike EU-a o pitanjima Arktika; potiče EU da, kad god je to prikladno, u svoje sektorske politike uključi arktičku dimenziju;

3. ističe važnu ulogu država promatrača u Arktičkom vijeću, koje imaju veliko iskustvo i koje su već dugo uključene u znanstvenu i političku suradnju na Arktiku; u tom pogledu pozdravlja dijalog koji je u tijeku između država promatrača i predsjedništva Arktičkog vijeća; podržava zahtjev EU-a da postane punopravni promatrač u Arktičkom vijeću i potiče članove Arktičkog vijeća da pozitivno odgovore na zahtjev EU-a; naglašava, međutim, da je EU već *de facto* promatrač u Arktičkom vijeću, s mogućnošću sudjelovanja i doprinošenja pod jednakim uvjetima kao i drugi članovi promatrači;

4. naglašava da EU mora doprinijeti poboljšanom multilateralnom upravljanju Arktikom, promicati održivu upotrebu resursa te štititi i očuvati Arktik u suradnji s njegovim stanovništvom; poziva EU da nastavi doprinositi Arktičkom vijeću stručnim znanjem i financiranjem tako što će povećati svoje sudjelovanje u radnim skupinama Arktičkog vijeća i njegovim raznim projektima; smatra da bi na sjevernu regiju trebalo gledati kao na dio sjevernog susjedstva EU-a, uz veće sudjelovanje na postojećim forumima; ističe da Sjeverna dimenzija služi kao konstruktivno područje prekogranične suradnje, s uspješnim modelom sektorske suradnje, pri čemu EU jednako doprinosi zajedničkoj politici s Rusijom, Norveškom i Islandom kao i drugi promatrači; pozdravlja daljnju praktičnu suradnju u širokom rasponu područja; ističe suradnju između lokalnih i nacionalnih državnih i nedržavnih aktera u Euroarktičkom vijeću za regiju Barentsovog mora, u kojem je EU punopravni član, u pitanjima od posebne važnosti za regiju Barentsovog mora; napominje da Euroarktičko vijeće za regiju Barentsovog mora ima važnu ulogu u izgradnji povjerenja i uzajamnog razumijevanja na sjeveru uz istodobno jačanje suradnje među arktičkim zemljama; napominje da bi EU također trebao nastojati sudjelovati na drugim političkim forumima povezanim s razvojem Arktika;

5. pozdravlja aktualni proces ažuriranja politike EU-a za Arktik, koja bi trebala odražavati interes EU-a za Arktik i odgovoriti na kombinirane izazove povećane međunarodne pozornosti te klimatskih, okolišnih, geopolitičkih i geoekonomskih promjena u regiji; smatra da bi ta politika trebala uključivati nove aktere kao što je Kina te da bi se sigurnosna dimenzija Arktika trebala rješavati u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a; konkretno smatra da bi ta politika trebala uključivati sveobuhvatan pristup sigurnosti, koji bi posebno trebao obuhvaćati koncepte okoliša i zdravlja, kao i pitanja pomorske sigurnosti; napominje da će se takvom sveobuhvatnom ažuriranom politikom, koja se temelji na konsenzusu među svim državama članicama, EU-u omogućiti da ima djelotvornu, proaktivnu i ambiciozniju ulogu u regiji, uzimajući u obzir goruće izazove povezane s klimatskim promjenama i sve veću geopolitičku važnost Arktika, ali će također služiti interesima građana EU-a, ponajprije onih koji žive na Arktiku, a osobito autohtonog stanovništva; naglašava da takva politika mora odražavati i unutarnju i vanjsku dimenziju odnosa EU-a s Arktikom te bi trebala uključivati dimenziju održive povezanosti kako bi se riješila ključna pitanja s kojima se suočavaju stanovnici Arktika, kao što je osiguravanje kvalitetnih internetskih veza;

6. smatra da bi se nova politika EU-a za Arktik trebala u širem smislu iskoristiti kao prilika za podizanje razine osviještenosti i angažiranosti građana EU-a, akademske zajednice i poduzeća oko pitanja povezanih s Arktikom; poziva na stvaranje jedinstvenog portala za Arktik koji bi obuhvaćao sve inicijative i aktivnosti institucija EU-a u pogledu Arktika;

7. primjećuje da raste zanimanje za Arktik i njegove resurse; duboko je zabrinut zbog negativnih učinaka klimatskih promjena, posebno brzog otapanja leda i prekomjernog iskorištavanja resursa, čime se stvaraju novi elementi i okolnosti za određene oblike gospodarskog razvoja i daljnje narušavanje sve krhkih arktičkih ekosustava;

četvrtak, 7. listopada 2021.

8. naglašava da sveobuhvatan model upravljanja koji se temelji na međunarodnom pravu koristi svim arktičkim državama i regiji u cjelini te da pruža predvidljivost i stabilnost u regiji; ističe da postojeće regionalne strukture potiču povjerenje i suradnju među arktičkim državama; naglašava da arktičke države imaju primarnu odgovornost za rješavanje problema na svojem državnom području; skreće pozornost, međutim, i na činjenicu da vanjske sile imaju ključan utjecaj na trenutačne i buduće izazove u regiji; ponavlja da je međunarodno pravo temelj pravnog okvira kojim se reguliraju međunarodni odnosi na Arktiku i ističe važnost konvencije UNCLOS kao temelja svih pomorskih aktivnosti, a posebno njezin dio XV., u pogledu mirnog rješavanja pomorskih sporova i različitih postupaka za rješavanje sporova za razgraničenje arktičkog epikontinentalnog pojasa i mirno rješavanje pitanja suvereniteta unutar Arktika u pogledu teritorijalnih mora; ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama da preuzmu snažniju ulogu u učinkovitoj provedbi međunarodnih konvencija te poziva SAD da ratificira konvenciju UNCLOS; također ističe važnost međunarodnih tijela osnovanih u okviru konvencije UNCLOS, uključujući Komisiju za granice epikontinentalnog pojasa (CLCS), Međunarodno tijelo za morsko dno (ISA) i Međunarodni sud za pravo mora (ITLOS), kao i platforme kao što su Arktičko vijeće, Konferencija parlamentarnih zastupnika iz arktičke regije, Euroarktičko vijeće za regiju Barentsovog mora, Sjeverna dimenzija i Ujedinjeni narodi, te ostaje predan snažnom i aktivnom sudjelovanju u parlamentarnoj suradnji u pogledu arktičkih pitanja;

9. priznaje status suvereniteta arktičkih država i njihova suverena prava u skladu s međunarodnim pravom; smatra da je ključno očuvati postignuća ostvarena tijekom triju desetljeća mirne suradnje; ističe da bi trebalo u potpunosti iskoristiti sposobnost EU-a da pruži rješenja za moguće sigurnosne izazove; ističe da bi se zbog velikog broja složenih i međusobno povezanih pitanja koja se odnose na gospodarski, ekološki i sigurnosni razvoj Arktika o sigurnosnim potrebama regije trebao voditi globalni, regionalni i lokalni dijalog;

Klimatske promjene na Arktiku

10. izražava duboku zabrinutost zbog zaključaka posebnog izvješća Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena, prema kojima je tijekom posljednjih desetljeća globalno zatopljenje dovelo do raširenog smanjenja kriosfere, uz opsežne gubitke ledenih ploča i ledenjaka, smanjenje snježnog pokrivača na površini i debljine arktičkog morskog leda i porast temperature permafrosta; ozbiljno je zabrinut zbog posljedica odmrzavanja permafrosta na javno zdravlje i sigurnost, što dovodi na površinu bakterije i viruse koji su mirovali stoljećima ili tisućljećima;

11. ističe da Arktik gubi biološku raznolikost alarmantnom brzinom te izražava duboku zabrinutost u vezi s nalazima Globalnog izvješća o procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava koje je objavila Međuvladina znanstveno-politička platforma za biološku raznolikost i usluge ekosustava (IPBES); ističe da gubitak biološke raznolikosti nije prouzročen samo klimatskim promjenama nego i oceanskim rudarenjem, koje će se prema mišljenju IPBES-a vjerojatno proširiti u arktičkoj regiji kako se led bude otapao;

12. zabrinut je zbog navoda da bakterije koje se ispuštaju odmrzavanjem permafrosta oslobađaju ugljik koji je štetan za klimu, ali i da zajedno s virusima mogu predstavljati ozbiljnu prijetnju zdravlju životinja i ljudi; ističe da klimatske promjene i odmrzavanje permafrosta imaju štetan utjecaj na sposobnost života i rada u regiji jer dovode do gubitka ili propadanja postojeće infrastrukture, cesta i zgrada, kao i do velikog broja industrijskih i prometnih nesreća te također ugrožavaju kulturne lokalitete i baštinu te način života autohtonih naroda;

13. ističe da bi EU trebao provoditi politike kojima se osigurava da se mjerama za rješavanje pitanja okoliša uzmu u obzir interesi stanovnika arktičke regije, uključujući njezine autohtone narode, u pogledu zaštite i razvoja regije;

14. potiče EU da preuzme vodeću ulogu u radu na izradi ambicioznog akcijskog plana za borbu protiv klimatskih promjena za Arktik, koji će se baviti ublažavanjem globalnih emisija stakleničkih plinova i prilagodbom na klimatske promjene te istodobno podupirati inovativna rješenja relevantna za Arktik;

Geopolitička zbivanja na Arktiku

15. pozdravlja činjenicu da je stabilnost Arktika već dugo relativno nezahvaćena sukobima u drugim dijelovima svijeta i ističe da je važno spriječiti učinak prelijevanja geopolitičkih zbivanja u drugim regijama na Arktik; međutim, primjećuje da se sigurnosna i vojna situacija na Arktiku znatno promijenila posljednjih godina te uviđa stratešku važnost te regije; napominje da siguran, stabilan, održiv, miran i prosperitetan Arktik ima ključnu ulogu za sigurnost Europe u širem smislu i njezin strateški kontekst; nadalje ističe da vojne aktivnosti u regiji trebaju biti predvidljive i transparentne te da se moraju

četvrtak, 7. listopada 2021.

provoditi tako da se njima promiču sigurnost i stabilnost s obzirom na to da povećana militarizacija, zajedno s pogoršanjem geopolitičkih odnosa na globalnoj razini, može dovesti do incidenata i povećanih sigurnosnih rizika; u skladu s time, poziva na pojačani regionalni dijalog, prekograničnu suradnju i suzdržanost u području vojnih aktivnosti te potiče proces pregovora i mjere za izgradnju povjerenja usmjerene na dugoročni cilj smanjenja količine vojne opreme u regiji;

16. primjećuje poseban zemljopisni položaj Ruske Federacije čije su teritorijalne vode i gospodarske zone daleko veće od onih svih drugih arktičkih država; u tom pogledu naglašava da Rusija zbog svojih specifičnih geografskih obilježja ima automatsku ulogu sugovornika, ali zbog toga ima i veću odgovornost;

17. primjećuje istaknut položaj Arktika u vojnim strategijama svih aktera angažiranih oko te regije te potiče te aktere da svoje politike za Arktik provode uz puno poštovanje međunarodnog prava; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog progresivnog jačanja vojnih kapaciteta Rusije, koje je najopsežnije među arktičkim državama i uključuje razvoj kapaciteta za onemogućavanje pristupa i uskraćivanje područja (A2/AD), te zbog reaktivacije i ponovne izgradnje morskih nuklearnih snaga i flote ledolomaca, pri čemu neke od njih Rusija planira opremiti krstarećim projektilima i sustavima za elektroničko ratovanje; smatra da takva djelovanja nisu opravdana vojnom situacijom na terenu i da znatno nadilaze legitimne obrambene svrhe te odražavaju volju Rusije da ostvari stratešku vojnu superiornost u regiji, što bi dovelo do nestabilnosti i povećanog rizika od sukoba te bi bilo u suprotnosti s inicijativom iz Murmansk iz 1987. čiji je cilj bio preobraziti Arktik u međunarodnu „zonu mira”; potiče države polarnoga kruga na to da ne grade vojne ili znanstvene baze koje štite vojne snage;

18. žali zbog toga što je Rusija, umjesto naglašavanja koristi suradnje, usvojila mnogo konkurentniju, čak i konfrontacijsku perspektivu u pogledu Arktika, te na Arktik gleda kao na sferu vojnog, teritorijalnog i gospodarskog širenja i područje za ostvarenje svojih ambicija velike sile;

19. poziva sve arktičke države da se uključe u konstruktivan i uzajamno koristan dijalog o svim pitanjima, od zaštite okoliša do gospodarskog razvoja i vojnih operacija; naglašava da EU i Rusija imaju znatne zajedničke interese u nizu područja povezanih s Arktikom, među ostalim u području pomorske sigurnosti i prekogranične suradnje u pitanjima okoliša; ističe, međutim, da bi konstruktivna suradnja trebala biti u skladu s načelom selektivne suradnje, među ostalim u području klime i okoliša, da se njome ne bi smjeli ugrožavati ciljevi sankcija i restriktivnih mjera koje su donesene kao rezultat djelovanja ruske vlade u drugim dijelovima svijeta te da bi trebala biti usklađena sa strategijom EU-a prema Ruskoj Federaciji; ističe da bi se Arktičko vijeće trebalo smatrati platformom za održavanje i nastavak otvorenog dijaloga s Rusijom o pitanjima koja su važna i za EU;

20. smatra da EU mora pomno pratiti činjenicu da je Kina uvrstila Arktik u svoje programe gospodarskog razvoja i da nastoji integrirati arktičku sjevernomorsku rutu u svoju inicijativu „Jedan pojas, jedan put” (u obliku „polarnog puta svile”), te se taj čimbenik mora uključiti u ažuriranu politiku EU-a za Arktik jer se njime dovodi u pitanje svaka pomisao da bi se Arktik mogao smatrati samostalnom regijom, izoliranom od globalne geopolitike; u tom pogledu prima na znanje ulaganja Kine u istraživanje, nove ledolomce i strateške infrastrukturne projekte na Arktiku, koja podsjećaju na način na koji ta zemlja djeluje u drugim dijelovima svijeta, i podsjeća na to da bi EU trebao izbjeći gubitak utjecaja u odnosu na treće zemlje u tom području; izražava zabrinutost zbog pokušaja ulaganja Kine u morske luke duž sjevernomorske rute i pokušaja stjecanja prava na rudarenje, među ostalim, kako bi uspostavila svoju prisutnost na Arktiku te potiče arktičke države da provedu temeljitu provjeru stranih ulaganja u svoje strateški važne subjekte i infrastrukturu;

Zaštita slobode plovidbe

21. pozdravlja donošenje Međunarodnog kodeksa Međunarodne pomorske organizacije za brodove koji plove u polarnim vodama (Polarni kodeks), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2017.;

22. poziva na procjenu provedbe Polarnog kodeksa, kao i na procjenu provedbe standarda i obveza u skladu s konvencijama SOLAS i MARPOL, kako bi se utvrdilo poštuju li subjekti aktivni na Arktiku u potpunosti te konvencije te kako bi se utvrdili propusti i nedostaci koje valja ispraviti; potiče sve arktičke obalne države da brzo poduzmu mjere

četvrtak, 7. listopada 2021.

potrebne za potpunu provedbu Polarnog kodeksa; potiče brodove koji nisu obuhvaćeni SOLAS-om da provedu te sigurnosne mjere i slijede druge mjere i smjernice za sigurnu i ekološki prihvatljivu plovidbu i rad na Arktiku;

23. poziva Komisiju i države članice da preuzmu jaču ulogu u promicanju djelotvorne provedbe međunarodnih konvencija kao što su Pariški sporazum, Minamatska konvencija, Konvencija o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka, Protokol iz Göteborga, Stockholmska konvencija, Polarni kodeks, Aarhuška konvencija i Konvencija o biološkoj raznolikosti;

24. poziva na zajedničku odgovornost za sigurnost života na moru i održivost polarnog okoliša s obzirom na očekivanu diversifikaciju polarnog pomorskog prometa i povećanje njegova obujma u predstojećim godinama; u tom pogledu, uz Polarni kodeks, pozdravlja mjere za usmjeravanje brodova s ciljem smanjenja rizika od nezgoda, kao i uspostavu područja zabrane plovidbe kako bi se poboljšala sigurnost plovidbe i zaštitio osjetljiv i jedinstven okoliš; ističe ulogu EU-a i njegovih država članica u sprečavanju i rješavanju sukoba na Arktiku, pomoći u izgradnji mehanizama za civilnu sigurnost i poboljšanju kapaciteta za upravljanje krizama te infrastruktura za potragu i spašavanje; ističe da EU može doprinijeti svojom stručnošću u području pomorske sigurnosti i zaštite, s pomoću kapaciteta i informiranosti u pogledu pomorskog prometa i plovidbe; uviđa da već postoji značajna prekogranična suradnja u operacijama potrage i spašavanja; potiče EU da pojača svoje doprinose prevenciji kriznih situacija te pripravnosti i odgovoru na njih u okviru Arktičkog vijeća, Foruma arktičke obalne straže i Euroarktičkog vijeća za regiju Barentsovog mora; međutim, sa zabrinutošću primjećuje da se razvijaju i brzo rastu pomorski promet i ekstrakcija energije duž sjevernomorske rute, koja je postala izvor geopolitičkih napetosti i ekoloških problema; prima na znanje sve veći gospodarski interes za razvoj sjevernomorske rute, koji ponajprije pokazuju Rusija i Kina, kao sredstva za poticanje gospodarskog rasta i kao globalno konkurentne nacionalne prometne mreže; prima na znanje razvoj velikih energetske projekata, kao što je trenutačna rusko-kineska suradnja na projektu Yamal LNG i Arktički LNG 2, te je zabrinut zbog toga što se takvim projektima znatno povećava količina brodskog prijevoza preko sjevernomorske rute i stvara znatan pritisak na već ugrožen arktički ekosustav;

25. prepoznaje veliku brojčanu prednost Rusije u programima za ledolomce te jačanje kineskog razvoja istovjetnih programa te potiče države članice i druge partnerske zemlje da u tom pogledu grade vlastite kapacitete; smatra da bi EU trebao promicati izgradnju i raspoređivanje više ledolomaca i brodova s ojačanjem za led koji plove pod zastavom EU-a;

26. ističe potrebu za poboljšanjem pomorskog nadzora i razmjene informacija u arktičkoj regiji; podržava daljnja ulaganja u praćenje i navigaciju iz svemira putem satelitskih mreža Copernicus i Galileo, kao i prikupljanje informacija *in situ* iz Europske mreže nadgledanja i prikupljanja podataka o moru (EMODnet) kako bi se poboljšali odgovor na hitne situacije, sigurna navigacija i poznavanje klimatskih promjena; napominje da sve veće ljudske aktivnosti u regiji, uključujući rastući turizam, izazivaju ozbiljnu zabrinutost u pogledu sigurnosti ljudi, posebno u kontekstu teških vremenskih uvjeta i ograničenih kapaciteta za potragu i spašavanje; smatra da su međunarodna suradnja i bliska partnerstva između vojnog, javnog i nevladinog sektora ključni za pružanje odgovarajuće civilne zaštite u regiji; ističe potrebu za promicanjem i razmjenom najboljih praksi u pogledu potrage i spašavanja te za doprinošenjem interoperabilnosti jedinica za potragu i spašavanje preko zajedničkih vježbi; preporučuje da države članice razmotre stvaranje novih projekata u okviru stalne strukturirane suradnje, koji bi, primjerice, bili usmjereni na potragu i spašavanje ili odgovor na okolišne izazove, a čiji bi cilj bio jačanje sposobnosti zajedničke sigurnosne i obrambene politike na Arktiku; potiče EU i države članice da provedu vježbe kojima se simulira način na koji se Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu može široko provoditi na Arktiku;

27. ustraje u tome da je ključno da se na Arktiku u potpunosti poštuju prava stranih brodova u skladu s konvencijom UNCLOS, a posebno njezinim člancima 17. – 21. i 37. – 41., uključujući pravo na neškodljiv prolazak, pravo tranzitnog prolaska i slobodu plovidbe; osuđuje djelovanja Rusije kojima je ograničila prava plovidbe na sjevernomorskim rutama tako što ih je odredila kao unutarnje vode pod potpunom suverenom kontrolom, stvaranjem regulatornih i administrativnih prepreka stranjoj plovidbi duž rute i nametanjem zahtjeva za ishođenje ruskog dopuštenja za ulazak u njezin isključivi gospodarski pojas i teritorijalno more i provoz, te tako što nije izričito navela nikakvo izuzeće za suverene brodove koji bi od tih zahtjeva trebali biti izuzeti; naglašava da bi sve mjere kojima se ograničavaju plovidbene slobode trebale biti u skladu

četvrtak, 7. listopada 2021.

s konvencijom UNCLOS i međunarodnim običajnim pravom; poziva Rusku Federaciju da se pridržava pravila kodificiranih u konvenciji UNCLOS te da poštuje obveze preuzete sudjelovanjem u godišnjim pozivima Opće skupštine UN-a državama strankama da zajamče da su njihovi pomorski zahtjevi u skladu s UNCLOS-om;

28. naglašava da bi razvoj sjevernih prometnih prolaza trebao biti održiv te da bi se njime trebalo doprinosti zelenijoj tranziciji; ističe da bi nove sjeverne željezničke veze naročito mogle potaknuti gospodarstva sjevernih i baltičkih država te poboljšati dimenziju sjever-jug pristupa tržištu; stoga poziva Komisiju da riješi pitanja sjevernog prometa i utvrdi prilike koje se nude u kontekstu Partnerstva Sjeverne dimenzije za promet i logistiku; ističe da su potrebne bolje veze unutar regije Sjeverne dimenzije kako bi se smanjila udaljenost i osigurala povezivost kao odgovor na globalni razvoj;

Održivi razvoj i iskorištavanje strateških resursa

29. ističe važnost Arktika za energetske sigurnost EU-a, snažno insistira na održivom i znanstveno utemeljenom iskorištavanju energetskih resursa na Arktiku te ističe potrebu za poboljšanom politikom energije iz obnovljivih izvora koja je proizvedena u EU-u i energetske učinkovitosti kojom bi se znatno smanjilo oslanjanje Unije na vanjske izvore i time poboljšao njezin sigurnosni položaj; ističe da je potrebno boriti se protiv klimatskih promjena uz pridržavanje ciljeva Pariškog sporazuma;

30. primjećuje da, kao posljedica klimatskih promjena i njima potaknutog otapanja leda, povećana dostupnost golemih resursa ugljikovodika u arktičkoj regiji mijenja geostratešku važnost regije, što bi moglo utjecati na međunarodnu stabilnost; poziva sve države regije da riješe sve trenutačne ili buduće sukobe oko pristupa prirodnim resursima na Arktiku konstruktivnim dijalogom u skladu s međunarodnim pravom, ponajprije konvencijom UNCLOS, i u duhu Deklaracije iz Ilulissata iz 2008.;

31. prepoznaje ekološki rizik koji predstavljaju iskorištavanje nafte i plina na Arktiku; naglašava da bi gospodarski razvoj Arktika, posebno istraživanje i iskorištavanje prirodnih resursa na Arktiku, trebao biti u skladu s međunarodnim pravom te međunarodnim konvencijama i pravilima, kao i sa strogim predostrožnim ekološkim standardima i poziva na uspostavu strogih zahtjeva za istraživanje i iskorištavanje novih rezervi ugljikovodika u regiji; u tom kontekstu, zabrinut je zbog pokušaja, ponajprije Rusije ali i privatnih poduzeća iz drugih zemalja, da pokrenu dalekosežne projekte za iskorištavanje prirodnih resursa koji bi radikalno zadirali u okoliš bez odgovarajuće procjene njihova utjecaja na okoliš; stoga snažno potiče sve arktičke države da osiguraju odgovarajuću *ex ante* procjenu utjecaja svih projekata za iskorištavanje na okoliš i ističe važnost poštovanja regulatornih standarda;

32. ističe da bi zaštita okoliša i upravljanje onečišćenjem prouzročnim ljudskim djelovanjem trebali biti ključni cilj na Arktiku; odvraća od iskorištavanja arktičkih resursa ako je znanstveno dokazano da to uzrokuje nepopravljivu štetu ekosustavu Arktika i šire;

33. pozdravlja rad Arktičkog vijeća u borbi protiv onečišćenja na Arktiku i poziva EU da preuzme aktivnu ulogu i pruži pomoć u tom pogledu;

34. izražava veliku zabrinutost zbog nedavne ekološke katastrofe koju je prouzročila kompanija Norilsk Nickel, a koja je dovela do najvećeg istjecanja nafte na polarnom Arktiku, ali i zbog ispuštanja otrovnih otpadnih voda iz taložnika u tundru i drugih istjecanja koja se redovito pojavljuju, a nisu zabilježena u službenim statistikama; pozdravlja sudske odluke o novčanom kažnjavanju kompanije odgovorne za tu katastrofu, ali istodobno izražava zabrinutost zbog ograničenog pristupa novinara i stručnjaka mjestima nesreće te poziva ruske vlasti da razviju transparentne i učinkovite postupke za izvješćivanje o takvim ekološkim katastrofama i njihovo praćenje; žali zbog toga što se takve nesreće često događaju na zemlji autohtonih naroda, što dovodi do toga da ne mogu nastaviti sa svojim tradicionalnim načinom života; poziva EU da pruži potporu borcima za prava u području okoliša i novinarima koji istražuju takve slučajeve te da se koristi vlastitim sredstvima, kao što je Copernicus, kako bi pratio takva onečišćenja na Arktiku i proveo temeljitu procjenu posljedica za ljude i ekoloških posljedica iskorištavanja isključivo radi profita; potiče suradnju s arktičkim državama u razvoju sustava za brzi odgovor na ekološke katastrofe u stvarnom vremenu, posebno u slučaju izlivanja nafte;

35. žali zbog činjenice da ruska poduzeća i dalje smanjuju svoja ulaganja u zaštitu okoliša i proizvodne pogone na najmanju moguću mjeru kako bi ostvarila najveću moguću dobit u najkraćem roku, što dovodi do postojanih emisija toksičnih tvari u atmosferu koje ne djeluju razorno samo na okoliš već i na većinu arktičkih gradova, kao što je Norilsk, što ih svrstava među najzagađenije gradove na svijetu;

četvrtak, 7. listopada 2021.

36. smatra da bi Arktik trebao imati središnju ulogu u europskom savezu za sirovine, čime bi se povećala proizvodnja kritičnih minerala u Europi i smanjila ovisnost o Kini u pogledu metala rijetkih zemalja te bi se razvile prilike za zeleni gospodarski rast, što je ključno za daljnji razvoj zelene tehnologije i borbu protiv klimatskih promjena, koje su glavna prijetnja regiji; smatra da bi lokalne vlasti svoje odluke o iskopavanju mineralnih resursa trebale donositi na transparentan način; pozdravlja inicijative na europskom Arktiku o održivom rudarenju i smanjenju emisija ugljičnog dioksida u okviru, primjerice, prvog svjetskog projekta proizvodnje željeza bez fosilnih goriva, projekta HYBRIT, uzimajući u obzir sve veću potražnju za čelikom i potrebe društva koje troši sve više električne energije;

37. konstatira da je Arktik bogat mineralnim resursima te ističe da europski Arktik ima važnu ulogu u opskrbi sirovinama u EU-u, što među ostalim uključuje ključne resurse, tehnologiju i znanja potrebna za postizanje digitalne i zelene tranzicije; konstatira da se većina kritičnih sirovina EU-a nalazi na Arktiku, koje bi, uz propisno i održivo upravljanje, mogle ojačati autonomiju EU-a; prima na znanje činjenicu da je jedan od čimbenika koji potiču Peking da stekne kontrolu nad arktičkim rezervama njegova želja da zadrži dominantan položaj u lancima opskrbe ključnim resursima i ključnim komponentama tehnologija u nastajanju;

38. poziva na povećanje dostupnosti digitalne infrastrukture na Arktiku, čime bi se promicali poduzetništvo, inovacije i diversifikacija gospodarskog razvoja na Arktiku; ističe da je važno promicati uporabu obnovljive energije u udaljenim arktičkim zajednicama; potiče daljnji rad na inovativnim energetske rješenjima i izgradnji povezanih kapaciteta na Arktiku s ciljem sprečavanja klimatskih promjena, uzimajući u obzir potrebe društva; naglašava stratešku važnost podzemskih telekomunikacijskih kabela u sjevernom Atlantiku koji osiguravaju više od 95 % međunarodnih telekomunikacija; ponovno ističe važnost ojačane transatlantske suradnje u zaštiti i jamčenju poštovanja međunarodnih instrumenata kojima se uređuju podzemski kabele, uključujući konvenciju UNCLOS; naglašava ulogu koju Arktik ima s obzirom na svoju klimatološku i geografsku konkurentsku prednost u pogledu digitalne povezivosti između Sjeverne Amerike, Europe i Azije, kao i u pogledu smještaja centara za pohranu podataka; napominje da bi nove digitalne autoceste stvorene putem proširenih sustava i infrastrukture optičkih kabela također trebale omogućiti bolju digitalnu povezanost arktičkih zajednica, kao i zdravstvenu potporu i socijalne usluge (npr. usluge telezdravstva), obrazovanje na internetu i općenito lakši pristup globalnom gospodarstvu;

39. priznaje da se nedovoljno ulaže u arktičku regiju; smatra da EU može doprinijeti gospodarskom, društvenom i održivom razvoju u korist arktičkih zajednica, posebno u području energetike, prometa i infrastrukture; smatra da u arktičkoj regiji postoje inovativne industrije koje su ključne za održivi razvoj;

40. naglašava da je zbog velikih udaljenosti, rijetko naseljenih područja, teških klimatskih uvjeta i demografske neravnoteže ključno povećanje povezivosti, dostupnosti i integracije zajednica ulaganjem u informacijske i komunikacijske tehnologije i prometne infrastrukture (na željeznici, moru, kopnu i zraku) kako bi se poboljšala produktivnost i trgovina unutar i izvan Arktika; smatra da će bolja prometna i širokopojasna povezivost također poboljšati prilike za prekograničnu mobilnost radne snage i studenata te daljnje širenje suradnje; ističe korisnost instrumenata usmjerenih na konkretna područja kao što su strategije pametne specijalizacije i teritorijalna suradnja za prilagodbu održivih ulaganja na Arktiku i smatra da bi te politike EU-a trebalo dodatno razvijati i povezati s politikom EU-a za Arktik; poziva na uspostavu posebne platforme za ulaganja kojom bi se olakšala tješnja gospodarska suradnja između gospodarstava EU-a i arktičkih gospodarstava, u suradnji s Europskom investicijskom bankom i Europskim investicijskim fondom;

41. prima na znanje ulogu privatnog sektora u razvoju održivih rješenja za Arktik; poziva Komisiju da podrži ulaganja europskih poduzeća u ključne sektore kao što su proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, logistika i razvoj elektroenergetske mreže te da istodobno utvrdi prilike za ulaganje u sklopu investicijskih i financijskih instrumenata EU-a kako bi se olakšao pristup europskih poduzeća arktičkom tržištu; ističe važnost trgovine i ulaganja u digitalnu infrastrukturu, inovacije i gospodarski razvoj na Arktiku, uz tješnju suradnju između vlada, akademske zajednice i poduzeća; poziva EU da smanji tehničke prepreke za trgovinu i ojača suradnju s predstavnicima poduzeća te potiče daljnju potporu Arktičkom gospodarskom vijeću; ustraje u tome da se poduzeća sa sjedištem u EU-u ili koja posluju unutar EU-a strogo pridržavaju vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima u vezi sa svim svojim poslovnim aktivnostima i odnosima s arktičkom regijom te da osiguraju djelotvorne postupke dužne pažnje u pogledu ljudskih prava i okoliša; poziva te subjekte da osiguraju djelotvorna, sadržajna i informirana savjetovanja u svim fazama postupka s dionicima na

četvrtak, 7. listopada 2021.

koje njihovo djelovanje utječe ili bi moglo utjecati, uključujući autohtone narode; ističe da bi gospodarske aktivnosti na Arktiku trebale biti održive te bi se njima trebao uzimati u obzir njihov utjecaj na okoliš, posebno na klimatske promjene, kao i njihove društvene posljedice; naglašava potrebu za daljnjim promicanjem održivog regionalnog razvoja u korist stanovnika Arktika, kao i aktivnosti s niskim emisijama ugljika, znanja i kružnoga gospodarstva;

42. u pravilu podržava stajalište izraženo u Sporazumu za sprečavanje nereguliranog ribolova na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu da bi se prirodni resursi trebali iskorištavati samo ako je u razumnoj mjeri sigurno da neće doći do štete za okoliš te naglašava važnost primjene predostrožnog pristupa arktičkom i subarktičkom ribolovu u svim fazama; naglašava važnost mjera upravljanja ribarstvom koje se temelje na najboljim dostupnim znanstvenim savjetima kako bi se osigurala dugoročna održivost; napominje da su arktičke obalne države dogovorile okvir za upravljanje aktivnostima na Arktiku te su se obvezale da će riješiti pitanje polaganja prava više država na ista pomorska područja; izražava potporu postojećim regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom i globalnim sporazumima koji se odnose na ribarstvo, pomorski promet i morski okoliš; naglašava da bi EU trebao biti uključen u upravljanje stokovima u skladu s konvencijom UNCLOS;

43. napominje da velik dio ribe uvezene u EU dolazi s Arktika i svjestan je činjenice da će se sporovi oko ribarstva vjerojatno povećati, među ostalim zbog iscrpljivanja ribljih stokova u nekim područjima i njihove migracije u druga područja, što je djelomice posljedica klimatskih promjena; stoga pozdravlja potpisivanje Sporazuma za sprečavanje nereguliranog ribolova na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu, kojim se nastoji ostvariti održivi razvoj na Arktiku i kojim će se uvesti predostrožni pristup upravljanju ribarstvom na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu te poziva na njegovo brzo stupanje na snagu; prepoznaje važnost Deklaracije iz Osla u postizanju tog obvezujućeg sporazuma o sprečavanju nereguliranog ribolova na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu; pozdravlja uključivanje predstavnika autohtonih organizacija u izaslanstva; međutim, žali zbog toga što su oni i nevladine organizacije sudjelovali samo kao promatrači;

Služenje lokalnim zajednicama i očuvanje prava autohtonih naroda

44. pozdravlja ostvarena postignuća, ali podsjeća na to da su u većini nordijskih zemalja prosjeci na Arktiku i dalje lošiji od nacionalnih prosjeka u smislu siromaštva, niskog očekivanog životnog vijeka i vrlo ograničenog ljudskog i gospodarskog razvoja; svjestan je da tehnološka transformacija i klimatske promjene utječu na tradicionalni način života autohtonih naroda i stoga ponovno poziva na aktivno uključivanje svih zajednica i stanovnika Arktika, a posebno autohtonih naroda, koji posjeduju lokalno i praktično znanje, u postupke odlučivanja o mogućnostima razvoja; u tom pogledu snažno podupire potpunu i djelotvornu provedbu članka 19. Deklaracije Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda, posebno u pogledu potrebe za ishođenjem slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka autohtonih naroda prije donošenja i provedbe zakonodavnih ili administrativnih mjera ili pokretanja razvojnih projekata koji bi mogli utjecati na njih;

45. uviđa da učinci otapanja leda i blažih temperatura rezultiraju raseljavanjem autohtonog stanovništva, čime se ugrožava autohtoni način života; uviđa želju stanovnika i vlada arktičke regije sa suverenim pravima i odgovornostima da nastave s održivim gospodarskim razvojem uz istodobnu zaštitu tradicionalnih izvora sredstava za život autohtonog stanovništva i vrlo osjetljive prirode arktičkih ekosustava, uzimajući u obzir njihovo iskustvo u upotrebi i razvoju različitih resursa te regije na održiv način;

46. naglašava da je potrebno zajamčiti očuvanje kulture, tradicija i jezika autohtonih naroda uspostavljanjem programa za izgradnju kapaciteta kako bi se podigla razina osviještenosti o raznolikosti, povijesti i pravima autohtonih naroda, ne samo za mlade pripadnike autohtonih naroda već i za neautohtono stanovništvo diljem regije; poziva delegacije EU-a u arktičkim državama da se uključe u istinski i uključiv dijalog s autohtonim narodima na nacionalnoj i regionalnoj razini te da služe kao kontaktne točke za pitanja autohtonih naroda; ističe potrebu za time da osoblje tih delegacija EU-a bude dobro upoznato s pravima autohtonih naroda, kako su utvrđena u Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda; pozdravlja sve veće priznavanje prava autohtonih naroda u vanjskim politikama EU-a; poziva na veću usklađenost unutarnjih i vanjskih politika EU-a za Arktik u tom području;

47. ponovno poziva na to da se svi stanovnici Arktika, koji posjeduju lokalno i praktično znanje, a posebno autohtoni narodi, uključe u postupke odlučivanja o mogućnostima razvoja;

četvrtak, 7. listopada 2021.

48. žali zbog nastojanja ruske vlade da stavi civilno društvo u podređeni položaj, što ima vrlo negativan učinak na autohtone narode zbog ograničavanja autonomije njihovih predstavništava i partnerstava na međunarodnim forumima, čime se onemogućuje pristup vanjskim sredstvima; primjećuje da slične probleme trpe i druge nevladine organizacije, uključujući aktiviste za zaštitu okoliša;

49. navodi da bi se u sklopu svih aktivnosti u arktičkoj regiji, uključujući održivo iskorištavanje arktičkih resursa i upravljanje njima, trebala poštovati prava autohtonih naroda i ostalog lokalnog stanovništva te bi im te aktivnosti trebale koristiti; u tom pogledu zagovara snažniju povezanost između poduzeća koja posluju na Arktiku i lokalnih zajednica radi stvaranja gospodarskih i istraživačkih prilika i radnih mjesta, kao i poticanja održivog razvoja resursa te podržava provedbu standarda kao što su Protokol o ulaganju za Arktik i Inicijativa UN-a za globalni sporazum; podsjeća na postojeće međunarodne instrumente kojima se uspostavljaju jurisdikcije, prava i obveze država za upravljanje prirodnim resursima i njihovo održivo korištenje te ustraje u tome da se ti instrumenti i dalje u potpunosti poštuju; naglašava da je važno osigurati međuljudsku suradnju, pristup obrazovanju i poslovnim prilikama te potporu mladima na Arktiku;

50. ističe važnost rješavanja težnji, potreba i izazova s kojima se suočava lokalno stanovništvo, posebno u pogledu međuljudske suradnje, povezivosti, pristupa internetu, obrazovanja, zdravstvene skrbi i zapošljavanja, posebno za mladež i marginalizirane skupine; naglašava da ažurirana arktička politika treba imati ambicioznu rodnu dimenziju; poziva na veće financiranje programa kao što je program „north2north” i drugih programa mobilnosti koji su posebno usmjereni na mlade koji žive na Arktiku te na povećanje potpore i resursa kako bi se stanovništvu Arktika pomoglo da se prilagodi dubinskim promjenama koje su prouzročile klimatske promjene;

51. ponavlja svoj poziv svim preostalim državama članicama da bez odgode ratificiraju Konvenciju Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim narodima i plemenima;

Znanost i znanje

52. poziva arktičke države da ispune svoje obveze u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti, posebno u pogledu očuvanja *in situ*; poziva sve države da se pobrinu za to da arktički autohtoni narodi i lokalne zajednice budu uključeni u rasprave i postupke odlučivanja u okviru relevantnih međunarodnih diplomatskih foruma za klimu i biološku raznolikost; podržava preporuku autohtonih naroda da imaju izravan pristup sredstvima Zelenoga klimatskog fonda za svoje inicijative za održivo ublažavanje i prilagodbu;

53. ističe važne doprinose EU-a i njegovih država članica polarnoj znanosti, koji će biti potrebni za razumijevanje globalnih i lokalnih učinaka klimatskih promjena, i važnost znanja kao temelja za političke odluke i održivi razvoj na Arktiku; ponavlja poziv 14. konferencije parlamentarnih zastupnika iz arktičke regije da se ojača baza znanja i poboljša znanstvena suradnja putem nove inicijative za Međunarodnu polarnu godinu; podržava međunarodne napore u pogledu znanosti, znanja i inovacija s arktičkom dimenzijom te suradnju u istraživanju na Arktiku, kao što su sklapanje i provedba Sporazuma o jačanju međunarodne znanstvene suradnje na Arktiku;

54. napominje da EU pruža veliki financijski doprinos za istraživanja na Arktiku putem programa kao što je Obzor 2020.; naglašava da je potrebno povećati financijska sredstva EU-a za istraživanje i razvoj u području Arktika; poziva na veću vidljivost i koordinaciju istraživanja i inovacija usmjerenih na Arktik, među ostalim i u okviru programa Obzor Europa; poziva Komisiju da pruži sveobuhvatan pregled financijskih sredstava EU-a namijenjenih toj regiji i arktičkih komponenti horizontalnih programa EU-a te potiče EU da provede ambiciozan, napredan i ekološki održiv plan ulaganja za Arktik; smatra da bi se takvim planom trebalo povećati financiranje u ključnim područjima kao što su znanstvena istraživanja i dodijeliti više sredstava za istraživanje, razvoj i inovacije na Arktiku, svemirsku, digitalnu i prometnu infrastrukturu, svemirske tehnologije, održivi pomorski promet, održivo vađenje i preradu sirovina, obnovljive izvore energije i druge aktivnosti s niskom razinom emisija ugljika te turizam; ističe potrebu za poboljšanim sinergijama između postojećih instrumenata financiranja kako bi se izbjeglo moguće udvostručivanje i postigla najviša razina interakcije između unutarnjih i vanjskih programa EU-a;

55. napominje da Arktik nudi golem potencijal za inovacije i održivo korištenje resursa razvojem praksi koje se nakon toga mogu provesti na globalnoj razini i da služi kao testno područje za, među ostalim, geotermalne projekte, projekte energije vjetera i hidroenergije, proizvodnju čelika bez emisija CO₂, te zeleniju proizvodnju baterija; prepoznaje doprinos koji svemirski programi EU-a kao što su Copernicus, Galileo, Europski geostacionarni navigacijski sustav i satelitske komunikacije ostvaruju u području zaštite i sigurnosti okoliša, pomorstva i ljudi na Arktiku tako što, među ostalim,

četvrtak, 7. listopada 2021.

omogućuju praćenje razvoja leda i održivo upravljanje morskim resursima, otkrivanje onečišćenja, sustave za hitno upozoravanje, identifikaciju i praćenje pomorskog kretanja te usluge potrage i spašavanja; podržava stalno ulaganje u razvoj tih kapaciteta i preporučuje njihovu primjenu na Arktiku u suradnji s arktičkim državama koje su članice EU-a i/ili NATO-a i pod njihovim vodstvom;

Više EU-a na Arktiku, više Arktika u EU-u

56. pozdravlja činjenicu da je 2017. uspostavljena funkcija posebnog izaslanika za pitanja Arktika; podržava nastavak njegova mandata i pohvaljuje rad koji je obavio aktualni posebni izaslanik; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da poboljšaju suradnju među svojim službama i usklađenost različitih programa i ulaganja na Arktiku te ih potiče da dodijele odgovarajuće resurse koji će odražavati ambicioznost politike EU-a za Arktik; snažno potiče Komisiju da uspostavi posebnu radnu skupinu koja će na sveobuhvatan način pokrivati sjevernu Europu i Arktik; napominje da bi unutarnju koordinaciju EU-a u pitanjima Arktika trebalo ojačati i na razini radnih skupina Komisije i među relevantnim agencijama EU-a; potiče Komisiju da koordinacijsku ulogu za politike u vezi s Arktikom povjeri jednom od svojih potpredsjednika kako bi se izbjeglo udvostručavanje nadležnosti; poziva Vijeće da osnuje radnu skupinu za sjevernu Europu i Arktik, a ESVD da osnuje sličan odjel u okviru svojih struktura;; smatra da bi trebalo ojačati ulogu Parlamenta u oblikovanju i provedbi politike EU-a za Arktik i da bi u Parlamentu trebalo posvećivati više pozornosti Arktiku, među ostalim i osnivanjem posebno imenovanog međuparlamentarnog izaslanstva s posebnom odgovornošću za arktičku suradnju; poziva na širu raspravu o pitanjima Arktika i unutar drugih institucija EU-a te u državama članicama;

57. smatra da bi se postupak savjetovanja o novoj politici EU-a za Arktik trebao iskoristiti za procjenu djelotvornosti trenutačnih politika EU-a;

58. smatra da bi se EU kao globalni akter trebao aktivno uključiti u politički dijalog, reagirati na sve veću stratešku važnost Arktika i nastaviti ispunjavati svoju ulogu prihvaćenog i vjerodostojnog aktera na Arktiku, poštujući jedinstveni skup postojećih savjetodavnih foruma o Arktiku i uspješne mehanizme okvira za upravljanje; smatra da EU može djelovati kao poštenu posrednik u promicanju regionalne stabilnosti i blagostanja; poziva EU da nastavi s dijalogom i mjerama za izgradnju povjerenja u postojećim multilateralnim okvirima te da Arktik uvrsti u Globalnu strategiju EU-a kao jedan od prioriteta; nadalje poziva na politiku povezivosti specifičnu za Arktik (digitalizacija, plovidba, logistika, prijevoz); čvrsto vjeruje da europski zeleni plan pruža prijeko potreban dugoročni odgovor na sve veće izazove klimatskih promjena s pomoću pojačanog plana ulaganja za održivi rast i posebno za lokalne inovativne inicijative te da će se njime znatno doprinijeti rješavanju strateške energetske ovisnosti EU-a; s obzirom na navedeno, poziva na uključivanje dimenzije politike EU-a za Arktik u europski zeleni plan, strateški program EU-a za razdoblje 2019. – 2024., Globalnu strategiju EU-a, strategiju EU-a za povezivost i strategiju EU-a za biološku raznolikost;

59. naglašava da EU i njegove države članice trebaju održavati konstruktivne odnose sa svim neeuropskim arktičkim državama te ističe da EU treba slijediti i promicati pristup temeljen na pravima u svojem odnosu s autohtonim narodima Arktika; naglašava da je važno da arktičke države EU-a u većoj mjeri razmjenjuju informacije o trenutačnim izazovima u regiji, poboljšaju svoje sposobnosti hibridnog ratovanja, nastave ulagati u obranu, poboljšaju usklađenost s trenutačnim aktivnostima na Arktiku i zajednički razvijaju pomorska i zračna područja; poziva EU i njegove države članice da tješnje surađuju u pitanjima Arktika na regionalnim i međunarodnim forumima te poziva EU da u većoj mjeri uključi lokalne i regionalne razine upravljanja u razvoj svojih politika koje utječu na regiju;

60. mišljenja je da bi najbolji odgovor na sve jaču suradnju Kine i Rusije na Arktiku bila bolja koordinacija na razini EU-a, kao i savjetovanje sa zemljama EGP-a, SAD-om, Kanadom, Ujedinjenom Kraljevinom, Japanom, Republikom Korejom, Indijom i drugim partnerima koji su predani osiguravanju miroljubive suradnje i slobode plovidbe na Arktiku, te maksimalno iskorištavanje mogućih sinergija;

61. prima na znanje američku sigurnosnu inicijativu za Arktik (ASI) i kanadski okvir politike za Arktik i sjever te potiče EU da prema potrebi uspostavi partnerstvo sa saveznicima sličnih stavova kako bi se zajamčila odgovarajuća koordinacija u regiji; u tom pogledu poziva na snažan dijalog između EU-a i Arktika kao potporu provedbi politike EU-a prema Arktiku;

62. smatra da bi pitanja sigurnosti na Arktiku također trebala biti dio savjetovanja i suradnje s NATO-om koji u okviru Vijeća NATO-a i Rusije može riješiti nesporazume, smiriti napetosti i spriječiti krize; prepoznaje važnost operacija nadzora

četvrtak, 7. listopada 2021.

i izviđanja u toj regiji te uspostave mehanizama za poboljšanje razmjene informacija; smatra da bi se prethodnim obavješćivanjem o vojnim vježbama u arktičkoj regiji mogla povećati transparentnost vojnih aktivnosti u regiji;

63. ističe da je krajnji sjever dio područja odgovornosti vrhovnog zapovjednika savezničkih snaga NATO-a za Europu te da je suradnja s NATO-om nužna radi izgradnje sveobuhvatnog sigurnosnog koncepta za Arktik; imajući to na umu, pozdravlja zaključke Skupine za razmatranje koju je glavni tajnik NATO-a zadužio da provede proces promišljanja usmjeren na budućnost kako bi se procijenili načini jačanja političke dimenzije NATO-a, pri čemu bi NATO trebao poboljšati svoju informiranost o stanju na krajnjem sjeveru i na Arktiku te razviti strategiju kojom se uzimaju u obzir širi planovi odvratanja i obrambeni planovi, uključujući odredbe za rješavanje agresivnih poteza državnih aktera;

64. ističe da je vježba Trident Juncture iz 2018., koja je pokazala da je NATO operativno aktivan na Arktiku, posebno na krajnjem sjeveru (Norveško i Barentsovo more), pružila najvišu razinu transparentnosti; poziva sve strane koje provode vojne aktivnosti na Arktiku da slijede takve prakse u skladu s međunarodnim obvezama, uključujući Bečki dokument OESS-a, čime se smanjuju rizici, pojašnjavaju mogući nesporazumi i povećava transparentnost namjera;

65. podržava napore za jačanje otpornosti na mogući pritisak Kine ili drugih aktera koji ne daju prednost ekološki prihvatljivim i održivim metodama vađenja minerala kojima se poštuju međunarodne norme i konvencije Ujedinjenih naroda; poziva radnu skupinu ESVD-a East Stratcom da prati kampanje usmjerene na utjecanje na postupke odlučivanja u području vađenju minerala u regiji;

66. naglašava da EU i SAD trebaju zajednički promicati sigurnost i stabilnost na Arktiku te istodobno ulagati u svoju trajnu znanstvenu prisutnost u regiji i širiti je;

67. poziva na uključivanje Arktika u rasprave o „strateškom kompasu EU-a” i naglašava da bi se o razvoju Arktika također trebalo redovito raspravljati u Političkom i sigurnosnom odboru i tijekom sastanaka Vijeća; poziva na redovitiju razmjenu stajališta o pitanjima Arktika jer je to važno područje savjetovanja EU-a i NATO-a;

68. poziva na veću vidljivost EU-a na Arktiku i poziva EU da uspostavi pojačani politički dijalog o bilateralnoj suradnji s Farskim otocima i Grenlandom te da zajedno s danskim vlastima razmotri mogućnost osnivanja ureda EU-a na Grenlandu i na Farskim otocima;

69. poziva na to da se ciljevi nove strategije za Arktik odraze u programima EU-a s pomoću namjenskih financijskih sredstava, projekata i relevantnog zakonodavstva EU-a, kao i u radu relevantnih agencija EU-a;

70. smatra da bi se pomorska strategija EU-a trebala ažurirati kako bi se uzeli u obzir nove prilike i izazovi; smatra da bi se slične procjene i revizije trebale provesti u pogledu drugih politika EU-a, uključujući svemirsku politiku EU-a, da bi se procijenilo proširenje postojećih satelitskih programa kako bi se zadovoljile posebne potrebe arktičke regije, uključujući upotrebu programa Copernicus za praćenje onečišćenja;

o

o o

71. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.